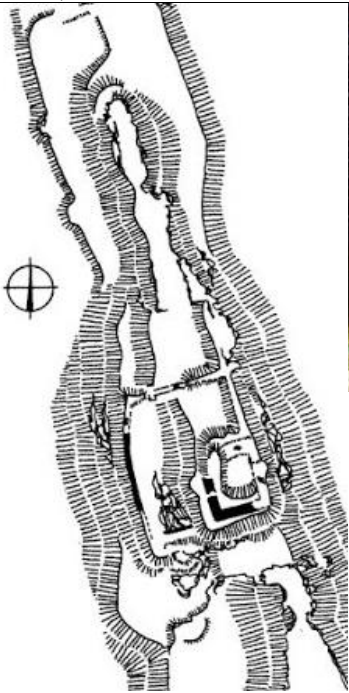

Vandrem po hradech

Hradiště u Domažlic, bus			z Domažlic 14:00-14:25, pomník padlým
Poprvé je zmiňována v roce 1379 v berním rejstříku Plzeňského kraje jako majetek pana Ratimíra (Hradisscze villa domini Ratimiri).			
kaple sv. Petra	1,7	1,7	
Kaple byla vybudována na místě vedle kamene, na kterém si měl podle pověsti odpočinout sv. Petr a kam již dříve přicházeli poutníci z okolí na svátek sv. Petra. Stavba z konce 19. stol., v letech 1994–1995 opravena.			
Netřeb, hrad	1,7	3,4	

Hrad založil okolo roku 1325 Děpolt z Rýzemberka. Mezi dalšími majiteli se vystřídali Švambergové, páni z Pnětluk a především různí členové rodu Kanických z Čachrova. Ti v průběhu patnáctého století přesídlili na kanickou tvrz, a nepotřebný Netřeb se proměnil ve zříceninu. V zápisu v zemských deskách z roku 1528 se uvádí hrad Netřeb jako pustý.

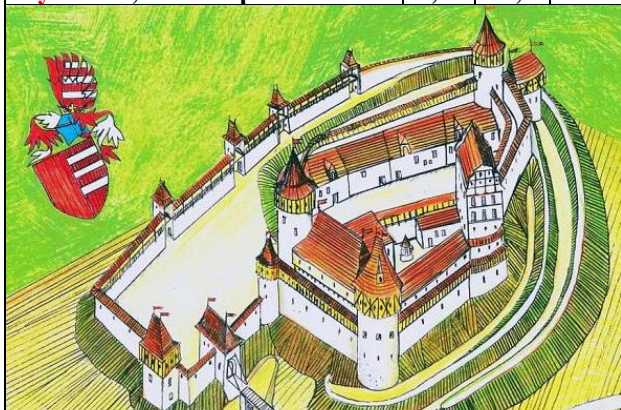
Netřeb je typickým hradem donjonového typu. Jeho staveništěm se stal úzký skalnatý ostroh. Čtverhranné hradní jádro chránil na jižní straně šíjový příkop. Z opevnění se dochovalo torzo

západní hradby. Dominantou hradu byla plochostropá věž v jihovýchodním nároží jádra. Donjon měl půdorys s rozměry přibližně 13 × 11 metrů, a patřil tak k menším zástupcům staveb svého druhu. Nad povrchem země se z něj dochovala jen jižní a část západní obvodové zdi. Její tloušťka v přízemí dosahuje 2,1 metru a v každém vyšším patře se zužuje odsazením, které bylo využito ke konstrukci podlahy. První podlaží osvětlovala dvě štílnovitá okénka v západní zdi. Šířka okna na vnitřní straně byla 1,7 metru. Okenní špalety se směrem ven zužovaly na šířku otvoru asi 40 centimetrů. Podobná okénka se částečně dochovala i ve zdivu druhého podlaží. Ve třetím podlaží je obvodová zeď silná 1,5 metru. Dochovaný fragment okna dokládá, že podlaží sloužilo, na rozdíl od nižších úrovní, k obývání. V úrovni čtvrtého podlaží se dochoval pouze malý fragment zdiva v nároží do výšky asi 1,2 metru nad úroveň posledního ústupku síly obvodové zdi.

Zachovány několik metrů vysoké zbytky západní hradební zdi.

Název hradu je odvozen podle porostu v místě, kde byl vystavěn ("netřebený", tj. původní, neupravený les).

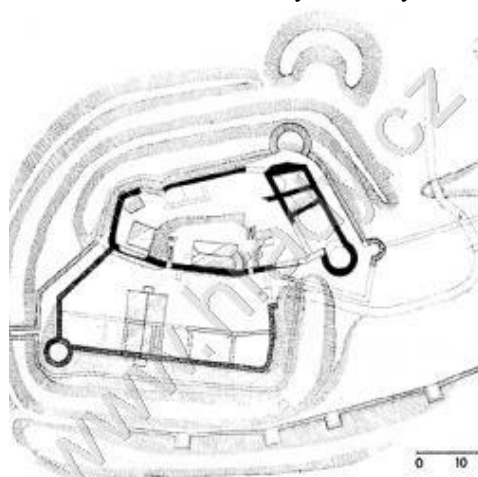
rozcestník	0,1	3,5	Přírodní rezervace chrání mj. porost tisíc o stáří 600-800 let.
Zelená čepice	0,3	3,8	
rozcestník – na žlutou	0,4	4,2	
U Vlčí jámy	1	5,2	
Úlíkov	2,2	7,4	
V roce 2011 zde trvale žilo osm obyvatel. Nejvýše položenou vesnicí v domažlickém okrese 655 m ..			
U Prudic, koupaliště,	2,5	9,9	kópačka ?
Podzámčí	1,9	11,8	prapůvodními obyvateli vsi byla čeleď z hradu Rýzemberka
Rýzberk, hrad a zpět	1,5	13,3	

Byl založen bezpochyby v druhé polovině 13. století a pojmenován tehdy módním německým jménem Riesenberk (Obří hora). Stál na strategicky velmi výhodném místě, ovládající Všerubský průsmyk, jímž procházela důležitá obchodní Řezenská cesta do Bavor. Hrad založil Děpolt z Rýzemberka.

Hrad měl původně dvojdílnou dispozici: nejvyšší místo zaujímal okrouhlý donjon v nároží malého jádra. Na protilehlé straně, kde je dnes rozhledna, stál obytný palác. Předhradí bylo opevněno kamennou hradbou, v jejímž jihozápadním nároží stála druhá okrouhlá věž. V 1. polovině 15. století byla k areálu přihrazena kamennou hradbou, na jižní straně s baštami, další část s věží. V letech 1846–47 byla hrabaty Stadiony postavena nad baštou nová

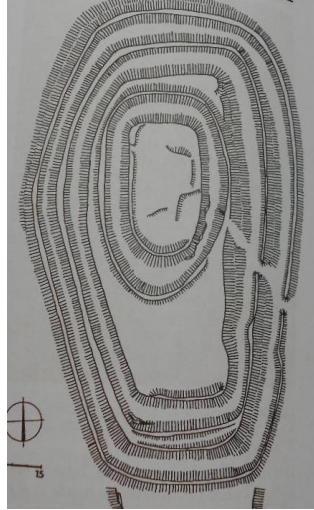
hranolová rozhledna a dřevěná výletní restaurace. V té době byla také odstraněna část zříceniny. Z původně rozlehlého hradu, složeného ze tří nad sebou umístěných nádvoří, se dochovaly části hradeb s baštami, dobře rozeznatelné příkopy i zbytky staršího paláce s podzemními sklepy. Ty ovšem nejsou veřejnosti běžně otevřeny. Z mladšího gotického paláce se toho zachovalo o něco méně, navíc

je k jeho zbytkům přistavěna mladší rozhledna. Ta částečně využívá středověkého zdiva paláce a svým umístěním poněkud narušila původní urbanismus vlastního jádra hradu. Vedle rozhledny najdeme (při vstupu na bývalé třetí nádvoří) dřevěnou chatku bufetu. Mezi ním a věží stojí též dřevěný altán a nad bufetem (stále na bývalém třetím nádvoří) najdeme řadu dřevěných lavic a stolů k příjemnému posezení. Roku 2004 byl znovu sesazen a instalován na své původní místo znovunalezený oblouk někdejší druhé brány. Na rozhlednu je přístup jen v sezóně. Uvnitř rozhledny je malá fotoexpozice k dějinám hradu.

Příkopy, Starý Rýzmbek

1,3 14,6

Hradiště podle něj existovalo jen krátce v době bojů mezi knížetem Břetislavem I. a Jindřichem III. a bývá považováno za jedno z míst, kde mohlo proběhnout střetnutí označované jako bitva u Brůdku. Během pozdějších výzkumů byla nalezena keramika z první poloviny třináctého století. Staveniště s pětibokým půdorysem obklopuje dvojitý val a příkop. Uvnitř se v jižní části nachází předhradí a severně od něj hradní jádro obehnané dalším valem a příkopem. Rozměry jádra jsou 38 × 22 m. Nacházejí se v něm terénní stopy po zaniklé zástavbě. Na západní a jižní straně ho navíc lemují valovitý pozůstatek opevnění.

Též Starý Rýzmbek. Z hradu se dochovaly pouze výrazné zbytky zemního opevnění v podobě valů a příkopů. Podle starších výzkumů na jeho místě stávalo raně středověké hradiště, ale svým charakterem odpovídají zbytky hradům přechodného typu. Existuje také hypotéza, že se jedná o předchůdce sousedního drslavického hradu Rýzmbeka. V tom případě by se jednalo o jeden z nejstarších šlechtických hradů v Čechách. K zaniklému hradu se nevztahují žádné písemné prameny. Rudolf Turek na lokalitě provedl v roce 1959 archeologický průzkum a na základě nalezených střepů datoval vznik opevnění do jedenáctého století.

Kreslova stud., rozc.

0,7 15,3 přístřešek, pramen, ohniště

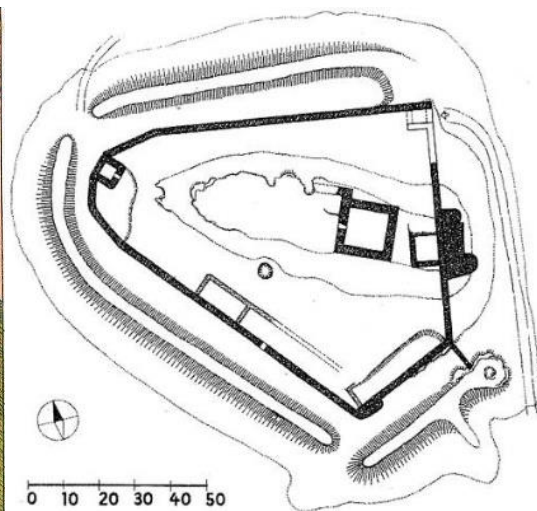
Pan doktor Kresl byl celoživotní zanícený turista, který provozoval a organizoval turistiku pěší, lyžařskou, vodáckou, cyklistickou. Říkali mu „Brouk“.

Nový Herštejn, hájovna

0,6 15,9 přístřešek

Nový Herštejn, hrad a zpět

0,8 16,7

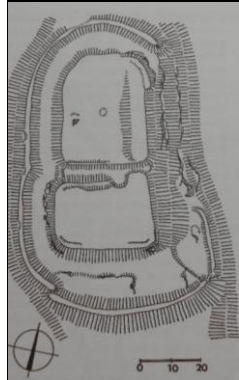
Vznik Nového Herštejna můžeme na základě stavebního rozboru D. Menclové a věcných souvislostí klást již do první poloviny 14. století se jménem hradu se

také v písemných pramenech poprvé setkáváme v r. 1348. Pravděpodobně jej však založil ještě před tímto rokem Bušek II. z Velhartic, jenž byl synem stejnojmenného komorníka markraběte Karla, který zemřel kolem r. 1337 v Meranu. Jádrem horního hradu byl, podle popisů A. Sedláčka a D. Menclové, věžovitý čtyřhranný palác (o straně dlouhé 16 m), který se rozkládal na jihovýchodě 16 m od okružní hradby a měl obvodní zeď přes 2 m silnou. Byl dvouposchodový, snad i tříposchodový a dodnes se z něho zachovalo poměrně velké množství zdí, mnohde až 10 m vysokých. V přízemí i prvním poschodí byly komory, bydlelo se ve druhém poschodí. Do přízemí se vcházelo dveřmi na severozápadní straně, ale okna zde nebyla. Ve druhém poschodí byl na západní straně hrotitý portál, kterým se vcházelo do obytných prostor paláce a jenž byl přístupný prostřednictvím pavlače; ta šla po hradbě, která vedla před palácem k druhé bráně a byla přerušena padacím mostem; ochranu portálu zajišťovaly dvě střílny. Dnes je tu pouze kus obvodní zdi. Necelých pět metrů

jihovýchodně od věžovitého paláce byla přes 8 m široká budova, která navazovala na vnější hradby. Uvnitř hradu se z této budovy zachovaly jen zbytky zdí, směrem k cestě do hradu vystupovala z hradební zdi širším čelem, které bylo na obou rozích zesíleno menšími válcovými věžemi. Obě věže, z nichž jižnější a větší se jmenovala Panenská, byly v dolních částech, které stály ve svahu nad cestou, plně vyzděny. Zmíněná budova tvořila tak pevnou baštu, z jejíž horní plošiny se dala ovládat vstupní věž i cesta ke hradu.

na silnici přímo 2042	0,2	16,9	
Vrstevnicovou cestou	0,9	17,8	
Suchá hora	1,3	19,1	
Stará Ves, hájovna	1,4	20,5	studánka, přístřešek
Velký Kouřim, odb.	1	21,5	
Ruchomperk, hrad a zpět	0,6	22,1	

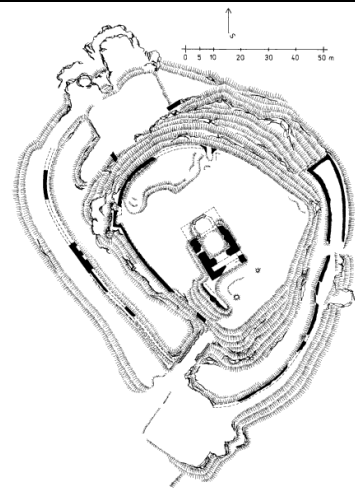
Předchůdcem hradu bylo pravěké sídliště nebo hradiště z pozdní doby halštatské. K zaniklému hradu se nevztahují žádné písemné prameny. Archeologicky je jeho vznik datován na přelom dvanáctého a třináctého století. Předpokládaným zakladatelem je panovník, ale mohl jím být také Černín z rodu Drslaviců, komoří krále Přemysla Otakara I. Hypotézu s panovníkem jako zakladatelem podporuje skutečnost, že na konci dvanáctého století šlechta hrady ještě nestavěla a hrad se nacházel daleko od případného zázemí. Jednalo se tedy nejspíše o mocenský opěrný bod. Hrad měl přibližně oválný půdorys. S výjimkou východní

strany byl obehnaný valem a příkopem, které obklopovaly dvě příčným příkopem oddělené části. Jižní část je menší a nenesle stopy zástavby. Podél východní strany větší části se táhne sníženina a u západního okraje se dochoval pozůstatek topeniště zaniklé budovy. Brzký zánik už v první polovině 13. stol. by mohl souviset s jeho roztržkou s králem, vrcholící vypuzením ze země. Většina objektů byla zřejmě dřevěných a hrad stál i celkovým pojetím blízko hradištím raně středověkého období.

Velký Kouřim, rozc.	0,3	22,4	
Pušperský dub	2,4	24,8	

Dub letní (*Quercus robur* L.) roste jako solitér na travnatém pozemku v blízkosti nezpevněné polní cesty v nadmořské výšce 530 m. Strom je vitální jedinec bez známek mechanického poškození, jeho koruna je mírně nesouměrná, nízce zavěšená, její výška je 25 m a šířka 22 m, obvod kmene 425 cm (měřeno 2014). Stáří dubu je odhadováno na cca 150 let. Dub je chráněn od 16. července 2014 jako významný biologicky (z více hledisek), esteticky zajímavý strom, významný vzrůstem, krajinná dominanta.

Pušperk, rozc.	0,3	25,1	
Pušperk, hrad a zpět	0,4	25,5	

Založen po polovině 13. století, 1. zmínka 1266, dobyt a pobořen před 1434, jako pustý uváděn 1447 a 1465, obnoven před 1473, toho roku opět pobořen, roku 1600 zřízena kaple sv. Václava, která byla zrušena za josefínských reforem. Přístupová cesta ke hradu pravděpodobně vedla ze severovýchodního úpatí vrchu, odkud stoupala po východním úbočí směrem na jih a ostrou zatáčkou se stočila k valu na jihozápadní straně. Většinu obvodu hradu obepíná, s výjimkou skalnaté severní strany, příkop a val, na němž jsou místy patrné pozůstatky

kamenného obležení na straně obrácené do příkopu. Do hradu se vstupovalo po mostě přes příkop, za kterým stála nejspíše pouze kulisová brána. Je však možné, že na místě brány stávala věž, která obsluhovala padací most. Za branou se cesta stočila doleva a pokračovala přístavkem (na Sedláčkově plánu označeném jako parkán) do míst druhé brány. Poloha předhradí je nejasná, ale jediný prostor, kde se mohlo nacházet, je na západní straně hradního jádra. Využití místa dokládá existence vápenné pece, ale nedochovaly se zde žádné pozůstatky jiných staveb nebo opevnění. Hradní jádro mělo tvar nepravidelného čtyřúhelníku, v jehož středu stával donjon postavený ve čtrnáctém století. V jeho zbytcích byla na konci šestnáctého či v sedmnáctém století zřízena kaple svatého Václava. Pozůstatky věže jsou nejlépe dochovanou částí hradu a dosahují výšky až 6,5 metru. Věž měla obdélníkový půdorys s rozměry 23 × 15 metrů. Vstup do ní se uzavíral závorou, v jejíž kapse se dochovalo prkénko, z něhož bylo získáno dendrodatum 1355. Vnitřek věže byl pozměněn vestavbou kaple a zaplněn mohutnou vrstvou zříceného zdiva. Přesto jsou ve východním a západním nároží patrné otvory po stropních trámech o průměru 20 × 20 centimetrů, které nesly podlahu prvního patra. Podél jihovýchodní strany donjonu stál přístavek s vnitřními rozměry 11 × 2 metry. Buď se v něm nacházelo schodiště do vyšších pater věže, nebo sloužil jako předsíní kaple. Barokní úpravy areálu setřely stopy další zástavby hradního jádra. Pouze na severozápadní straně se nachází terénní stopy, které mohou být pozůstatkem podsklepené budovy. Fragmentárně se dochovala obvodová hradba, jejíž délka dosahovala asi 260 metrů.

Farská Hůrka	1,3	26,8	
Poleň	1	27,8	

Památková zóna byla vyhlášena v roce 1995. Zahrnuje téměř celou zástavbu obce včetně vyvýšeniny s kostelem Všech svatých a vedle stojící zříceniny kostela sv. Markéty. Představuje zachovalý soubor lidové architektury 1. poloviny 19. století. Zástavba je tvořena zděnými venkovskými usedlostmi a chalupami s vjezdovými branami, některé mají zdobené štíty. Dobře zachovalé obvodové zdi bývalé kaple sv. Markéty naleznete za kostelem Všech svatých v obci Poleň. Kaple byla založena ve 14. století a fungovala až do roku 1786, kdy byl zrušen dekretem Josefa II. Od té doby chátrá. [Pomník padlým](#)

vojenský prostor	0,9	28,7	
-------------------------	------------	-------------	--

kaple sv. Blažej	1,1	29,8	pramen, přístřešek
Původní kapli dal vystavět Blažej z Poleně na paměť návštěvy a stopy sv. Vojtěcha a jako poděkování za léčivé účinky studánky. 1784 byla stržena a později nahrazena současnou.			
Věckovice	0,1	29,9	
Věckovice, rozc.	0,4	30,3	
lesní cestou rovno	1,3	31,6	
	<p>Vrchol Doubrava je nejvyšší v pásu vrchů označovaných jako Doubravský hřeben. Je zde pamětní kámen, který označuje střed Evropy. Přístřešek. V roce 1957 byla na Doubravě započata terénní úprava a na jeho jižním svahu narychlo postaveny dřevěné domky pro vojáky ČSLA. Ty v roce 1959 vyhořely a nahradila je dvojice velkých domů a Doubrava začala sloužit jako stanoviště vojenských radiotechniků. V srpnu 1961 vznikl v Dobřanech 52. radiotechnický prapor označovaný též jako VÚ 8060. Tvořila jej trojice radiotechnických hlásek, jeden radiotechnický uzel a velitelská rota. Malá Doubrava je také poznamenaná vojenskou činností.</p>		

Řakom, hradiště	0,5	32,1	kempoviště
	<p>Hradiště bylo osídleno v eneolitu příslušníky chamské kultury. Jejich přítomnost dokládají nálezy manželů Baštových z roku 1986, kteří ve dvou sondách odkryli 50 centimetrů mocnou kulturní vrstvu s keramickými střepy a dvěma přesleny chamské kultury. Další pravěké střepy byly nalezeny ve splachových vrstvách na svazích. Způsob opevnění a vysoká nadmořská výška (680 metrů) je pro chamskou kulturu neobvyklá, ale osídlení z jiných období nebylo doloženo.</p> <p>Plocha jednodílného hradiště měří asi 500 m². Přístupnou stranu přehrazuje obloukovitě vedené opevnění vedené od západu k severovýchodu. Východní a jižní stranu chrání strmé svahy s bulžňákovými skalami. Opevnění se skládá z mohutného vnějšího valu a příkopu, za kterým se nachází nižší vnitřní val. Příkop je čtyři metry široký a dva metry hluboký.</p>		

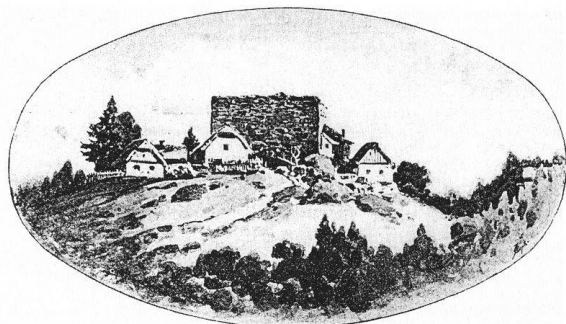
dolů na žlutou	0,2	32,3	
Řakom	0,5	32,8	pomník padlým
Dolany, tvrz	2,6	35,4	cyklo 2099

Založena byla nejspíše ve čtrnáctém století a až do osmnáctého století sloužila jako panské sídlo. Potom ji získal jezuitský řád a na počátku devatenáctého století byla rozprodána několika majitelům a upravena na byty. Dochoval se z ní zejména palác, který je chráněn jako kulturní památka ČR. Kdy byla založena tvrz není jisté, ale nejspíše se tak stalo koncem čtrnáctého století. První písemná zmínka o ní pochází až z roku 1515, kdy patřila bratrům Zikmundovi a Janovi Měsíčkům z Výškova.

Tvrz byla původně obehnaná vodním příkopem, přes který vedl kamenný most. Do areálu tvrze se potom vstupovalo po padacím mostě. Nejstarší částí tvrze je věžovitý gotický palác z lomového kamene. K němu byla na západní straně během pozdně gotických úprav přistavěna další budova. Z renesance se dochovaly hřebínkové klenby v přízemí dostavby a valená klenba v prvním patře. Ze stejné doby pravděpodobně pochází také řešení vstupu a okrouhlá bašta v jihovýchodním nároží. Fasády byly zdobené sgrafity. Další přístavba byla postavena na jižní straně při barokních úpravách. Spolu s pozdně gotickou přístavbou na západní straně tvoří obytný dům s čp. 2. [Pomník padlým](#).

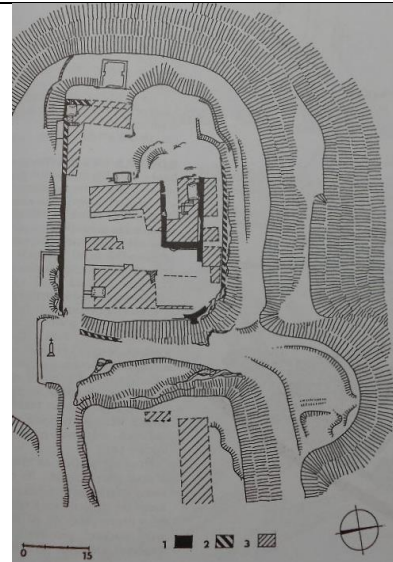
mostek přes Úhlavu	0,5	35,9	
Komošínská studánka	0,6	36,5	
Velká studánka s bytelnou stříškou vysokou asi tři metry. Nachází se blízko osady Komošín a je dobře přístupná z obce Dolany. Pramen ze studánky se o pár stovek metrů níže vlévá do řeky Úhlavy.			
Komošín, hrad	0,3	36,8	

Zbytky málo známého hradu se nacházejí na skalnatém ostrohu nad řekou Úhlavou. První oficiální písemná zmínka pochází až z roku 1510. Podle záznamů se jednalo o původní sídlo pánů ze Svrčovce, taky se však pravděpodobně jednalo i o nejstarší sídlo pozdějších majitelů sousedních Dolan.

Podobu předhradí neznáme. Hradní jádro od něj odděloval ve skále

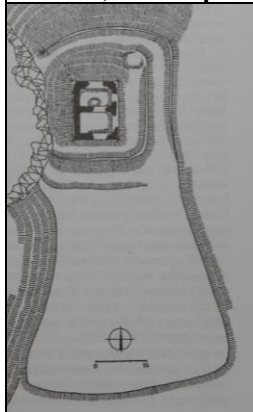
vysekaný šíjový příkop, který pravděpodobně obtáčel i další strany jádra. Zaniklou branou v jihovýchodním nároží jádra se vstupovalo do parkánu s částečně dochovanou hradbou. Na severní straně jádra stával obdélný palác, jehož tři obvodové stěny se dochovaly v interiérech novodobé zástavby. Další dochovanou částí je valeně zaklenutý sklep. Pravděpodobně u čelní strany stávala okrouhlá věž. Hradní jádro v sobě nese pozůstatky středověkého zdíva paláce a obvodová hradba je mezi parazitní zástavbou. Proto je od zaniklého předhradí oddělena vytesaným příkopem pod domy.

Komošín, rozc.	0,4	37,2	
pod Malechovskou hůrkou	1,4	38,6	

Hradiště bylo osídleno v pozdní době halštatské. Staveništěm trojdílného hradiště se stal vrch s nadmořskou výškou 462 metrů. Chránila ho dvojice hradeb, po kterých se zachovaly převážně kamenité valy vzájemně vzdálené čtyřicet až padesát metrů. Na některých místech jsou patrné stopy spečení kamenů požárem. Valy vymezují centrální hradiště, na které na východní a západní straně navazují předhradí.

Malechov – Výrov	0,9	39,5	pomník padlým ve Velké válce v Malechově
Kokšín, rozc.	2,2	41,7	
Kokšín, hrad azpět	0,1	41,8	

Kokšínská tvrz byla součástí obranného systému hradu Švihova a kromě funkce předsunutě hlásky střežila i stavidla, jimiž bylo možné zatopit louky v okolí Švihova a ztížit tak nepříteli postup ke hradu. Kokšínská tvrz je ale starší než hrad Švihov, takže původně musela mít využití jiné než vojenské a k hradu byla přidružena až na konci 15. století. V jižní části areálu se nachází plošina, která svědčí o existenci hospodářského zázemí tvrze, jehož přítomnost je pro vojenské využití objektu nepravděpodobná. Proto je možné se domnívat, že v době, kdy přestala tvrz sloužit vojenskému účelu, mohl ji obývat některý z drobných šlechticů. Zřejmě ale po velmi krátkou dobu, protože tvrz byla ponechána osudu již v 16. století. Dosud zde nebyl proveden rozsáhlejší archeologický průzkum, který by lépe vysvětlil historický vývoj této památky. Jednalo se pravděpodobně o věžovité stavení rozdělené do dvou prostor, což je patrné dodnes. Tvrz o základě 18x14 metrů byla chráněna příkopem, dochovány jen zbytky asi 2 m vysoké zdíva se zaoblenými rohy, příkop a val. Ten je však dnes na západní straně porušen lomem. Ve stěně lomu porušujícího areál tvrze byl v roce 1992 nalezen ojedinělý pravěký pazourkový úštěp, který dokládá osídlení tohoto místa již v prehistorických dobách. Úštěp je uložen ve sbírce Západočeského muzea v Plzni.

Švihov, šraňky	1,2	43	
Švihov, žst.	0,4	43,4	dále po žluté
jez, jez	0,6	44	
pomník K. Fremunda	0,3	44,7	
Švihov, hrad	0,6	45,3	

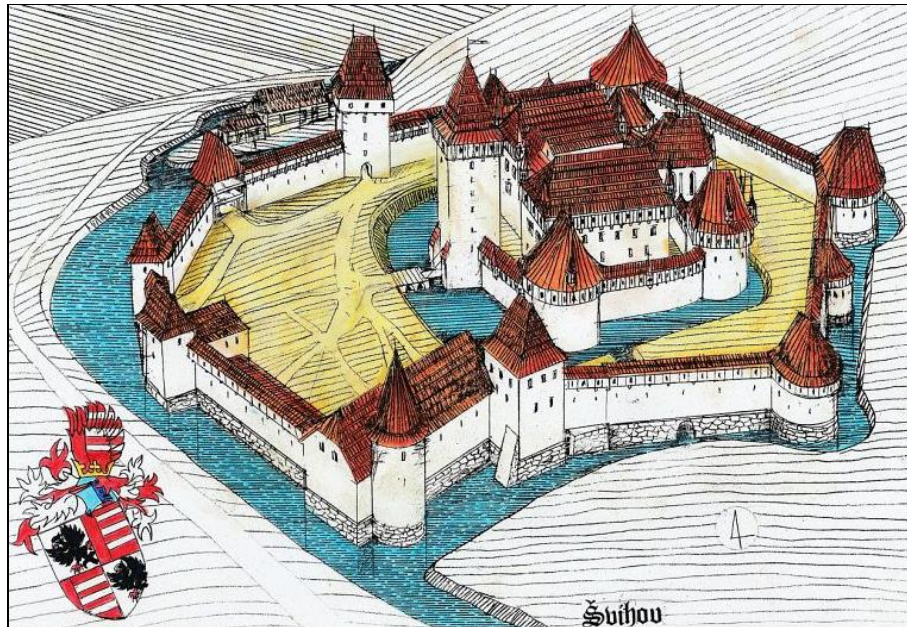

Hrad je tvořen dvěma obytnými paláci, pětipatrovou vstupní věží a hradní kaplí postavenou na baště. Pouze zčásti zůstala zachovaná hradba se čtyřmi baštami – Červenou, Bílou, Zelenou a Zlatou, jejíž pozůstatky byly vykopány v roce 1951. Okolo hradu byly dva vodní příkopy: vnitřní na místě dnešního vnitřního nádvoří a vnější mezi vnitřní a pobořenou vnější hradbou (částečně dochovaná na západní straně). V případě potřeby mohly být velmi rychle naplněny vodou ze tří okolních rybníků napájených kanály z řeky Úhlavy. V Červené baště se zachovalo torzo nástěnné malby z přelomu 15. a 16. století, jejímž autorem by mohl podle některých znaků být Mistr nástěnné žirovnické malby.

Hradní kaple, postavená mezi lety 1480–1489 Půtou ze Švihova, zasvěcena Panně Marii, je samostatná stavba vystupující z hradebního polygonu do východního parkánu. Typ kaple je v České republice ojedinělý, dále je znám už jen na hradech Rábí a Velhartice. Exteriér kaple zůstal víceméně nepoškozen, kaple však byla výrazněji poškozena zevnitř, v roce 1890 se však dočkala

rekonstrukce interiéru. Na rekonstrukci kaple se pracovalo až do prvního desetiletí 21. století.

Na severní straně zdí kaple je freskový obraz znázorňující svatého Jiří v boji s drakem. Na pozadí obrazu se tyčí Švihovský hrad společně s hradem Skály u Přestic. Jedná se o jednu nejstarší krajinomalbu v České republice.

Zakladatelem hradu, který je poprvé zmiňován v roce 1375, byl rod pánů z Rýzemberka ze Skály. Během husitských válek byl obléhán husitským vojskem a jeho posádka se vzdala až po vypuštění hradních příkopů. V letech 1480–1489 (v době vlády krále Vladislava Jagellonského) na příkaz tehdejšího majitele panství Půty Švihovského z Rýzemberka byl nákladně přestavěn ve slohu pozdní gotiky. V dostavbě opevnění po jeho smrti pokračovali jeho synové, kteří si na stavbu pozvali známého architekta Benedikta Rejta. Po rodu Švihovských hrad v roce 1548 převzali Kavkové z Říčan, jejich špatné hospodaření je ale již v roce 1598 donutilo hrad prodat rodu Černínů z Chudenic. Poté přišla třicetiletá válka. Hrad tehdy bezúspěšně obléhala švédská vojska. Po válce, zřejmě ze strachu před možnou „nedobytnou líhni protihabsburského odporu“, vydal habsburský císař Ferdinand III. nařízení

k demolici hradu. Díky neustálému oddalování k ní však v plném rozsahu nikdy nedošlo, byla pouze pobořena část hradebního opevnění. Hradní paláce, kaple a zbylé bašty byly později změněny na panskou sýpku, čímž na jednu stranu celý objekt neobyčejně utrpěl, na druhou stranu jej to ale i ochránilo od rozsáhlejších přestaveb. V držení rodu Černínů zůstal švihovský hrad s malými přestávkami až do roku 1945, kdy byl zestátněn.

nám. E. Beneše	0,1	45,4	
-----------------------	------------	-------------	--

Sochy svatého Jana Nepomuckého – Jedna socha stojí u mostu přes Úhlavu, druhá na Náměstí T. G. Masaryka u kruhového objezdu.

Pomník padlým první a druhé světové války – byl vystaven ze sbírek občanů města na náměstí. Socha legionáře má představovat strážce republiky.

Radnice – vystavěna v roce 1800 na místě původní, zbořené. Po úpravě z roku 1911 jí byla přistavěna věž.

Švihov, most opět	0,4	45,8	
židovský hřbitov	0,5	46,3	

Starý židovský hřbitov

Pohřebiště bylo založeno v roce 1644. Na ploše 1381 m² se nachází přibližně 140 náhrobků inspirovaných renesancí, barokem nebo klasicismem. Nejstarší kámen pochází z období založení, naopak nejmladší z roku 1913.

Nový židovský hřbitov

Nový židovský hřbitov ve Švihově byl založen v roce 1878. Nachází se asi 200 m východně od starého židovského hřbitova. Zachovalo se zde asi 30 náhrobků, ten nejstarší je z roku 1893.

kostel sv. Jiljí	0,2	46,5	
-------------------------	------------	-------------	--

Kostel sv. Jiljí, dnes hřbitovní, je pozůstatkem prvotního zemanského sídla ve Švihově. Tribuna v kostele byla určena majiteli tvrze a jeho rodině, zatímco prostý lid byl při bohoslužbě v přízemí kostelíka. O románském původu stavby svědčí např. úzké románské okénko ve východní stěně. Dnes jsou na stavbě velmi dobře patrné gotické prvky, především okna. Najít však můžeme i známky baroka.

Nový mlýn	0,2	46,7	zbor
Červené Poříčí, žst.	1,9	48,6	
polní cesta vpravo	0,3	48,9	
železniční most, lom	0,3	49,2	
Kalištské cesta	1	50,2	
Stropčice	1,1	51,3	Dříve Tyroll, Tyrol, též Tropčice a Stropečky. Pomník padlým
U pískovce	1,3	52,6	
Loupensko, odb.	1,5	54,1	

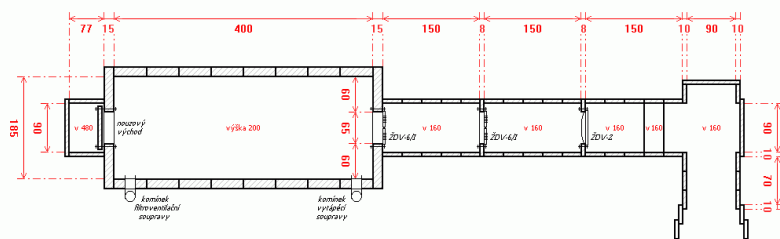

Loupensko je rozsáhlý strukturální buližnickový hřbet, protažený v délce téměř 2 km ve směru severovýchod – jihozápad na území geomorfologické jednotky Švihovská vrchovina mezi obcemi Nezdice a Vlčí. Vrcholová skála v severovýchodní části hřbetu tvoří cca 500 metrů dlouhou skalní hradbu, která je místy až 20 m vysoká. V chráněném geotopu lze spatřit různé skalní tvary – jehly, věže a plotny. Ve vrcholových partiích jsou zřetelné tektonické ohlasy, na svazích hřbetu se vyskytují balvanité sutě. Zdejší buližníky, zbarvené šedě až černě díky příměsi grafitu v hornině, jsou protkány sítí jemných křemenných žilek. Odolnost buližnickových skal vůči zvětřování se projevuje výraznými elevacemi v krajině. Často vystupují na povrch jako výrazná skaliska – skalní suky. Podloží tvoří břidlice a droby svrchního proterozoika.

Loupensko, háj.	0,9	55	vpravo od cesty mohylové pohřebiště.
rozcestník	0,7	55,7	ÚŽ-6

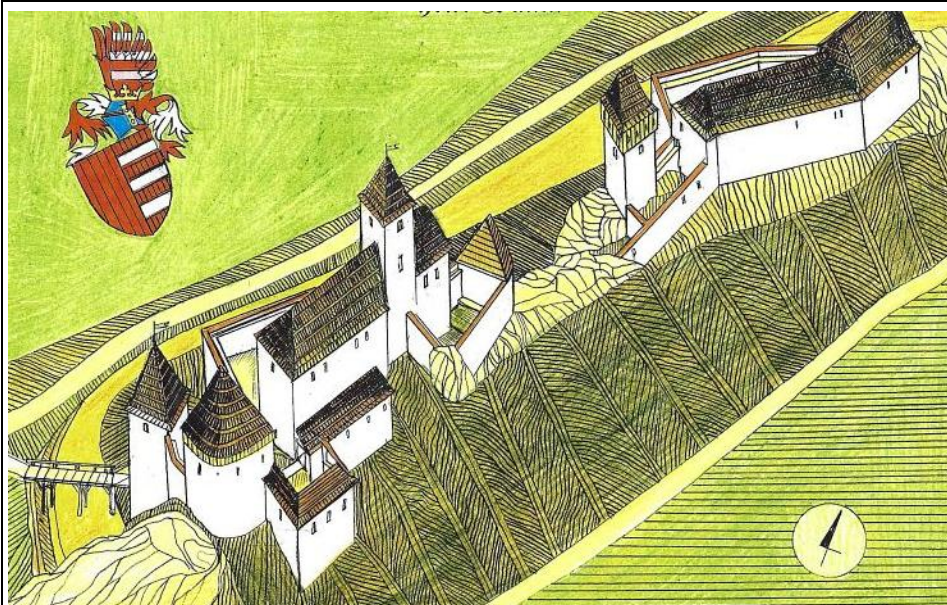
Ženíjní úkryt ÚŽ6

půdorys modifikace s přímým vstupem
kreslil Petr Kunc, 2006

Úkryt typu ÚŽ-6 je představitelem koncepce prefabrikovaných objektů, masově budovaných již od počátku 60. let minulého století ženijními útvary ČSLA a útvary PS nejprve v pevnostní linii polního opevnění při hranici Československa se SRN (tzv. OPO, od r. 1962) a později, v rámci TRHS a zodolňování ZPS, i po celém území republiky. Jedná se o úkryty buď primárně s funkcí pracovní (pro činnost štábů na velitelských stanovištích), nebo odpočinkovou (v místech předpokládaného soustředění vojsk, u bojových palebných postavení). Úkryty pro zdravotnickou službu či větší speciální pracovní úkryty (větší předsíně, dva a více vchodů, 4 dveře Ždv-2) byly označovány jako ÚŽ-7 (dvakrát delší úkr. místnost) a ÚŽ-8 (tříkrát delší místnost oproti ÚŽ-6a).

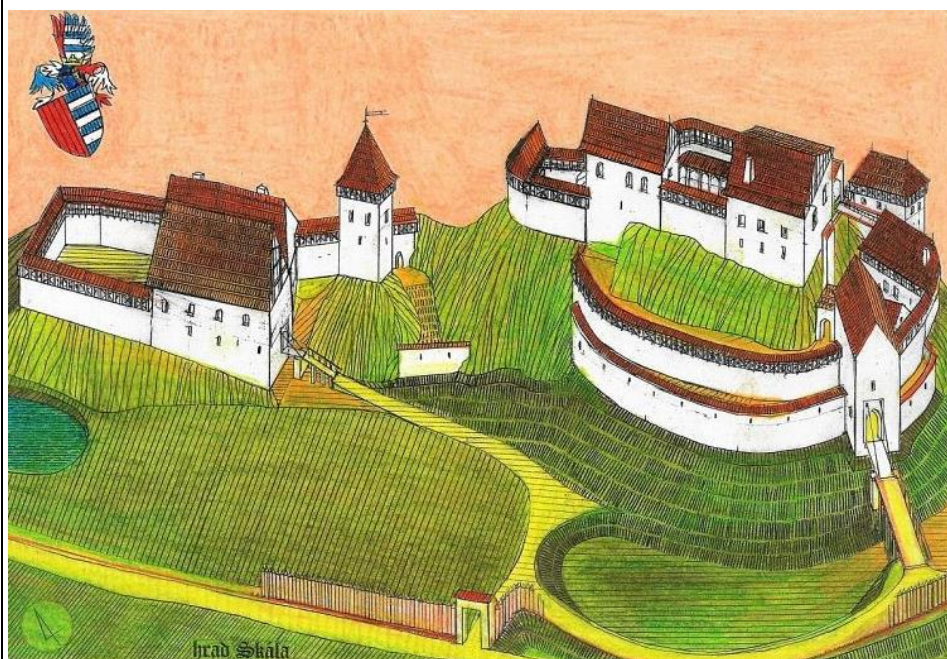
Skála, rozc.	1,3	57	
Skála, hrad a zpět	0,1	57,1	

Hradní areál má rozměry 200 × 400 metrů. V severovýchodní části se nachází soustava příkopů a valů nejasného stáří a původu. Milan Novobilský a Petr Rožmberský je považují za předhradí s hospodářským zázemím a případným prostorem pro utáboření vojska. V západní části areálu se nachází výše položený tzv. horní hrad, v severovýchodní části tzv. dolní hrad.

Horní hrad byl přístupný po mostě přes příkop, za kterým stála věžová brána. Za ní začínalo schodiště nebo strmá rampa, která mezi zdmi vedla na nádvoří. Jedna ze zdí se dochovala do výšky ochozu. Od brány směrem k severovýchodu vybíhala hradba, která se připojovala ke konci skály horního hradu. Dochovala se jen částečně v místech napojení na skálu. Hradba ohrazovala hospodářský prostor (označovaný také jako parkán), který mohl být využit k ustájení koní.

Z malého nádvoří vede skalní průrva k budově označované jako zadní brána. S jejím případným využitím jako brány jsou v rozporu velké rozměry budovy a zdvojený příkop, nad kterým stojí. Budova mohla souviset s výstavou nového opevnění v některé z pozdějších stavebních fází. Na západní straně jádra stojí budova přístupná původně po rampě doložené otvory po trámech v nádvořní zdi. Z ní vedl vstup na ochoz hradby k bráně a jiný vchod směřoval k můstku přes skalní průrva směrem k palácovému jádru. Můstek nevedl přímo do paláce, ale do úzkého parkánu na jeho jižní straně. Vchod do jádra se nacházel až v jihovýchodní části budovy a vedl do suterénu. Předchůdcem parkánu byla nejspíše jen dřevěná pavlač, ale obě varianty měly střechu doloženou ústupkem zdi paláce a kapsami po trámech. Suterénní prostor

chránila malá brána uzavíratelná závorou. Odsud cesta vedla po schodišti na malý dvorek mezi dvěma paláci. Podle Tomáše Durdíka horní hrad představuje typickou ukázkou dvoupalácové dispozice. Podle Milana Novobilského je však nádvořní místnost severovýchodního paláce pozůstatkem věže, čemuž ale neodpovídají dochované zbytky zdiva. Milan Novobilský svůj závěr vyvozuje z fresky dochované ve švihovské hradní kapli. Na ní je vyobrazen hrad, tradičně považovaný za Rýzmbek, ale podle Milana Novobilského je na fresce rozhodně Skalka.

Dolní hrad typologicky patří ke hradům donjonového typu. V čele stávala zlomkovitě dochovaná čtverhranná věž. Mohla být obytná i obranná. Mezi věží a obvodovou hradbou vedl úzký vstup do jádra, jehož špatná obranyschopnost je jedním z dokladů, že

Skála nebyla dvojhradem. Za věží stával palác, ke kterému na severní straně přiléhalo obdélníkové nároží. V západní hradbě nádvoří se nachází otvor, který mohl být podle odlišných kamenů a způsobů zdiva mladší vstupní branou, ke které se přicházelo po schodišti z předhradí. Severovýchodní část dolního hradu zakončuje polygonálně vedená hradba, která chrání prostor označený Augustem Sedláčkem za nádvoří, kde mohly stát hospodářské budovy, ale podle švihovské malby zde stála další budova. V hradbě se dochovaly pozůstatky dvou branek. Jednou bylo možné sestoupit k cestě do Radkovic, zatímco druhá vedla na opyš ostrožny a k malému zemnímu opevnění pod východním nárožím. První branku uzavírala dvířka se třemi závory. Z druhé se dochoval jen zbytek špalety a část kapsy pro závoru.

Zálesí	1,9	59	
Lužany, most	2,9	61,9	
Lužany, zámek	0,8	62,7	pomník padlým

Lužany patří k nejstarším vesnicím Plzeňského kraje. První dochovaná písemná zpráva, potvrzující její existenci, je z roku 1175. Na místě dnešního zámku stála v roce 1245 dřevěná tvrz, která byla v roce 1553 přestavěna v jednopatrový renesanční zámek. Na počátku 19. století byl renesanční zámek barokně přestavěn. Lužanský zámek, k němuž patřilo panství s několika vesnicemi a dvory, měnil během staletí často majitele. Panství i se zámek roku 1867 zakoupil přeštický rodák, architekt, stavitel a mecenáš Josef Hlávka, který ho podle vlastních plánů přestavěl.

Lužany, žst	0,2		9:10
--------------------	------------	--	------